

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๔๐๕๒

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ทหารหรือเรื่องการจำหน่ายข้าวหอมมะลิอินทรีย์สุรินทร์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุรินทร์ ที่ สร ๐๐๒๓.๓/๕๕๑๓ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ตามที่จังหวัดสุรินทร์ได้ขอทหารหรือเกี่ยวกับการดำเนินการตามโครงการผลิตพันธุ์ข้าวหอมมะลิอินทรีย์สุรินทร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายข้าวหอมมะลิอินทรีย์สุรินทร์ตามโครงการดังกล่าวที่จัดเก็บคืนจากประชาชนที่เข้าร่วมโครงการว่าสามารถกระทำได้หรือไม่ อย่างไร หากสามารถจำหน่ายได้มีวิธีการดำเนินการอย่างไร นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาข้อเท็จจริงตามที่จังหวัดสุรินทร์หรือมาประกอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๕ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งตามกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้กิจการดังต่อไปนี้ เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ กล่าวคือ (๑๗) ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพโดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่า “ส่งเสริม” ไว้หมายความว่า เกื้อหนุน ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ดีขึ้น และคำว่า “แก้ไข” หมายความว่า ทำส่วนที่เสียให้คืนดีอย่างเดิม ดัดแปลงให้ดีขึ้น

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อาศัยอำนาจตาม มาตรา ๑๒ (๑๕) และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อมิให้ดำเนินการซ้ำซ้อนกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะ
ในเขตจังหวัด

(๑) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
ในเขตจังหวัด

(๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

/ (๓) เข้าไป...

(๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือ มีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ได้จัดทำโครงการผลิตพันธุ์ข้าวหอมมะลิอินทรีย์สุรินทร์ โดยปรากฏตามหลักการและเหตุผลของโครงการนี้ สรุปได้ว่า จังหวัดสุรินทร์มีครัวเรือนเกษตรกร ๑๙๖,๗๗๕ ครัวเรือน มีพื้นที่นาถือครอง ๓,๒๐๓,๗๔๖ ไร่ พื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ๓,๑๗๘,๕๒๗ ไร่ ผลผลิต ๓,๓๖๐,๓๕๖ ตัน คิดเป็น มูลค่าการจำหน่ายประมาณ ๑๔,๐๐๐ - ๑๖,๘๐๐ ล้านบาท จังหวัดสุรินทร์ได้ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตแบบ เกษตรอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิต พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ คืนชีวิตแก่แผ่นดิน และพัฒนาระบบประกันคุณภาพ สินค้าเกษตรโดยเฉพาะข้าวหอมมะลิอินทรีย์ โดยมีการขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล ปีละประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปัจจุบันพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิจังหวัดสุรินทร์ เกิดปัญหาการปลอมปนข้าวพันธุ์อื่น ๆ เนื่องจาก เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดสุรินทร์ได้เพาะปลูกข้าวนาปรังนอกฤดูการผลิตข้าว โดยใช้ข้าวพันธุ์ปทุมธานี ๑ ข้าวพันธุ์ชัยนาท ๑ ข้าวพันธุ์สุพรรณบุรี ๑ ทำให้เกิดการปลอมปนของข้าวพันธุ์อื่น ๆ และการใช้รถเกี่ยวนาหวดข้าว จากพื้นที่จังหวัดอื่นที่ไม่ได้ปลูกข้าวหอมมะลิแล้วไม่ได้ทำความสะอาดเกี่ยวนาหวดข้าว และเกษตรกรขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปรับเปลี่ยนพันธุ์ข้าวทุก ๆ ๓ ปี ทำให้คุณภาพของพันธุ์ข้าวต่ำลง และผลผลิตต่อไร่ต่ำลง ต้องเพิ่มการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีในการเพิ่มผลผลิตของข้าว ทำให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มสูงขึ้น เพื่อการแก้ไขปัญหา การปลอมปนของพันธุ์ข้าว ปัญหาการใช้สารเคมี ปัญหาต้นทุนในการผลิต องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการดังกล่าวเพื่อผลิตพันธุ์ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่ได้มาตรฐาน ไม่มีการปลอมปนให้กับเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อขยายพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิ สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าวให้เกิดความภาคภูมิใจ ร่วมส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของข้าวหอมมะลิสุรินทร์ และรักษาตลาด และขยายตลาดข้าวหอมมะลิอินทรีย์สุรินทร์ ทำให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น เพิ่มมูลค่าผลผลิต โดยในการดำเนินงาน ตามโครงการฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์จะทำการจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ เพื่อให้เกษตรกร ที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อการขยายพันธุ์ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่ได้รับการปลอมปน จำนวน ๕๐,๐๐๐ กิโลกรัม เมื่อได้ ผลผลิต เกษตรกรจะต้องนำผลผลิตตามจำนวนที่ได้รับมาคัดเมล็ดพันธุ์และตรวจสอบคุณภาพ และส่งคืนให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสุรินทร์เพื่อใช้ในการขยายพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่ได้รับการปลอมปนในจังหวัดสุรินทร์ สำหรับเมล็ดพันธุ์ที่ไม่ผ่านมาตรฐาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์จะจำหน่ายเป็นรายได้ขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสุรินทร์ต่อไป

ดังนั้น จากหลักการและเหตุผลประกอบกับวัตถุประสงค์ของโครงการดังกล่าวแล้วเห็นว่าการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์เป็นการส่งเสริมและแก้ไขปัญหา การประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินการโดยคัดเลือกเกษตรกรที่สนใจและมีความพร้อมเข้าร่วมโครงการผลิตพันธุ์ข้าวหอมมะลิ อินทรีย์สุรินทร์แล้วจัดการอบรมให้ความรู้ในกระบวนการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่ได้มาตรฐาน ตั้งแต่การปรับปรุงดิน การดูแลรักษา การกำจัดพันธุ์ปน การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ ให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการยืมไปใช้แล้วนำส่งคืนภายหลังการเก็บเกี่ยว มีการตรวจสอบและรับรองคุณภาพ มีการปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ ควบคุมคุณภาพให้มีมาตรฐาน การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวจึงมีลักษณะ เป็นการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ ซึ่งมีลักษณะเป็นการดำเนินการในภาพรวมของจังหวัดสุรินทร์ ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประโยชน์เป็นส่วนรวม ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

/แก้ไข...

แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๖

๒. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๗๖ ได้บัญญัติให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการคลัง การงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การดำเนินกิจการพาณิชย์ ตลอดจนการจัดหาพัสดุและการจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระ ความคล่องตัว และควมมีประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยวางหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ กล่าวคือ ข้อ ๕ กำหนดให้ “การพัสดุ” หมายความว่า การจัดทำเอง การซื้อ การจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบและควบคุมงาน การแลกเปลี่ยน การเช่า การควบคุม การจำหน่าย และการดำเนินการอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และ “พัสดุ” หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่กำหนดไว้ในหนังสือสั่งการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ หรือการจำแนกประเภทรายจ่ายตามสัญญาเงินกู้จากต่างประเทศ และตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๑๖๕๗ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง รูปแบบและการจำแนกประเภทรายรับ-รายจ่าย งบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดประเภทรายจ่ายตามงบประมาณโดยกำหนดให้พันธุ์พืชเป็นวัสดุอยู่ในประเภทของวัสดุการเกษตร ดังนั้น เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิจึงเป็นพัสดุดังข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้วางหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบและจำหน่ายพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอาไว้ในข้อ ๑๔๘ - ๑๕๔ กล่าวคือ ข้อ ๑๔๘ และข้อ ๑๔๙ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่าก่อนสิ้นเดือนกันยายนของทุกปี ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีใช้เจ้าหน้าที่พัสดุนหนึ่งหรือหลายคนตามความจำเป็น เพื่อตรวจสอบการรับจ่ายพัสดุดังตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคมปีก่อน จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายนปัจจุบัน และตรวจนับพัสดุประเภทที่คงเหลืออยู่เพียงวันสิ้นงวดนั้น หากปรากฏว่ามีพัสดุขาด เสื่อมสภาพ หรือสูญไป หรือไม่จำเป็นต้องใช้ในราชการต่อไป ก็ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริงขึ้นคณะหนึ่ง เว้นแต่กรณีที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป็นการเสื่อมสภาพเนื่องมาจากการใช้งานตามปกติ หรือสูญไปตามธรรมชาติ ก็ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาสั่งการให้ดำเนินการจำหน่ายต่อไปได้ ซึ่งหากผลการพิจารณาปรากฏว่าจะต้องหาตัวผู้รับผิดชอบด้วย ก็ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าพัสดุใดหมดความจำเป็นหรือหากใช้ราชการต่อไปจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก สามารถสั่งการให้จำหน่ายพัสดุดังกล่าวได้ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕๐ เช่น ขาย แลกเปลี่ยน โอน เป็นต้น สำหรับเงินที่ได้จากการจำหน่ายพัสดุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือข้อตกลงในส่วนที่ใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือ แล้วแต่กรณี ตามข้อ ๑๕๑ กรณีที่พัสดุนั้นสูญไปโดยไม่ปรากฏตัวผู้รับผิดชอบ

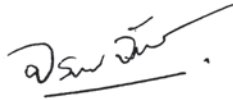
/หรือมี...

หรือมีตัวผู้รับผิดชอบแต่ไม่สามารถใช้ได้ตามหลักเกณฑ์เรื่องความรับผิดชอบหรือมีตัวผู้รับผิดชอบแต่ไม่สมควรดำเนินการจำหน่าย ก็ให้จำหน่ายพัสดุนั้นเป็นสูญ ตามข้อ ๑๕๒ เมื่อได้ดำเนินการจำหน่ายพัสดุตามข้อ ๑๕๐ หรือจำหน่ายเป็นสูญตามข้อ ๑๕๒ แล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการลงจ่ายพัสดุนั้นออกจากบัญชีหรือทะเบียนทันที ตามข้อ ๑๕๓

ดังนั้น กรณีที่จังหวัดสุรินทร์ขอหาหรือว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์จะสามารถจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิดังกล่าว เพื่อนำเป็นรายได้ให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ได้หรือไม่ อย่างไร หากสามารถจำหน่ายได้มีวิธีการดำเนินการอย่างไร นั้น เห็นว่า กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ได้พิจารณาแล้วปรากฏว่า ข้าวหอมมะลิอันเป็นพัสดุชำรุด เสื่อมสภาพ หรือไม่จำเป็นต้องใช้ในราชการต่อไป ก็สามารถดำเนินการจำหน่ายพัสดุนี้ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดไว้ดังกล่าวได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖